

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 19 stycznia 2024 r.

FB.III.431.21.2023.AP

**Pan
Jerzy Treffon
Wójt Gminy Pawłowiczki
Plac Jedności Narodu 1
47-280 Pawłowiczki**

Wystąpienie pokontrolne

- I. Dane identyfikacyjne kontroli.
  1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Gminy w Pawłowiczkach, plac Jedności Narodu 1, 47-280 Pawłowiczki (dalej: Urząd Gminy).
  2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:
    - art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
    - art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
    - art. 175 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.
  3. Zakres kontroli:
    - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa udzielonej w 2022 r. na realizację zadań dotyczących postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego, zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej,
    - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.
  4. Rodzaj kontroli: problemowa.
  5. Tryb kontroli: zwykły.
  6. Termin kontroli: od 14 listopada do 4 grudnia 2023 r.
  7. Skład zespołu kontrolnego:
    - Agnieszka Lubasińska, Kierownik Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego - kierownik zespołu kontrolnego (z przerwą w dniu 23 listopada 2023 r.),
    - Agnieszka Pusz, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
  8. Kierownik jednostki kontrolowanej:
Jerzy Treffon – stanowisko Wójta Gminy Pawłowiczki objął od 19 listopada 2018 r. (dalej: Wójt).

---

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 190.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.

9. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 5 str. 82.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków z budżetu państwa przekazanych Gminie w 2022 r. w formie dotacji celowej w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo, rozdziale 01095 Pozostała działalność, przeznaczonej na zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli, działalność Gminy ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowością.

W wyniku badania próby wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz decyzji wydanych w tym zakresie stwierdzono, że prawidłowo weryfikowano wnioski producentów rolnych, ustalano limit zwrotu podatku akcyzowego, kwoty zwrotu tego podatku oraz terminowo dokonywano ich wypłaty. Dotacja z budżetu państwa oraz wydatki sfinansowane z tej dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo wykazane w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych, rozliczeniach dotacji oraz sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na ujęciu danych niewynikających z dokumentów źródłowych we wniosku o dotację, sprawozdaniu merytorycznym oraz okresowym i rocznym rozliczeniu dotacji.

1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁴ (dalej: ustawa), postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego i jego wypłata jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, na realizację którego gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa.

Ustalono, na podstawie otrzymanych zakresów obowiązków, że 2 pracowników zatrudnionych na stanowisku Inspektora ds. wymiaru i podatków w Referacie Finansowym zajmowało się prowadzeniem spraw związanych ze zwrotem podatku akcyzowego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Wójt na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy wydał pracownikom stosowane upoważnienia⁵. Ponadto stwierdzono, że w regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy⁶, nie przypisano enumeratywnie zadania w zakresie zwrotu podatku akcyzowego do Referatu Finansowego, lecz wskazano w tym dokumencie, że do zakresu jego działań należy w szczególności prowadzenie spraw innych wpływów Gminy.

[Akta kontroli str. 1 - 8]

Stwierdzono, że zasady rachunkowości w tym zakładowy plan kont, przyjęto Zarządzeniem nr 120.63.2020 Wójta Gminy Pawłowiczki z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie zasad rachunkowości z późn. zm.

⁴ Dz.U. z 2022 r. poz. 846.

⁵ Upoważnienie znak Or.0052.2.2016 z 1 marca 2016 r. Or.0052.2.2017 z 4 lipca 2017 r. do umieszczania na fakturach VAT adnotacji o treści „przyjęto w dniu...do zwrotu części podatku akcyzowego”.

⁶ Zarządzenie Nr 0151/28/2003 Wójta Gminy Pawłowiczki z dnia 28 października 2003 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Pawłowiczkach z późn. zm.

Dokumentacja spełniała wytyczne art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷.

Księgi rachunkowe prowadzone były przy użyciu komputera w programie opracowanym przez firmę Usługi Informatyczne XXX.

- Przekazanie Gminie dotacji celowej pochodzącej ze środków rezerwy celowej budżetu państwa udzielonej w 2022 r. na realizację zadania dotyczącego postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego.

W celu otrzymania środków dotacji celowej w rozdziale 01095, Wójt złożył do Wojewody Opolskiego 2 wnioski⁸ zgodnie z dyspozycją § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę⁹ (dalej: rozporządzenie). Wnioski zawierały elementy określone w § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia oraz były przekazywane przez Gminę w terminach wskazanych w § 2 ust. 3 tego rozporządzenia.

[Akta kontroli str. 9 - 62]

Ustalono, że we wniosku w II terminie 2022 r. wpisano dane, które nie wynikają z dokumentu źródłowego, tj. wydruku pn. Zestawienie wydanych decyzji zwrotu podatku akcyzowego Rata II¹⁰, co przedstawia tabela poniżej.

Wyszczególnienie	Wydruk Zestawienie wydanych decyzji Rata II	Wniosek Gminy	
powierzchnia użytków rolnych	8 503,8556 ha	nr pozycji 3.	12 058,5569 ha
jednostka przeliczeniowa bydła	1 728,82 szt.	nr pozycji 3a.	2 933,58 szt.
limit zwrotu	1 004 577,10 ¹¹ zł	nr pozycji 5.	1 443 784,74 zł

Wyjaśnienie w tej sprawie złożył Wójt podając: (...) *błędnie zinterpretowano zapisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę.*

Przyjęto, iż we wniosku o przekazanie gminie dotacji celowej w II terminie, należy wykazać w pozycji nr 5 roczny limit. W związku z tym w pozycji nr 3 oraz 3a również ujęto powierzchnię użytków rolnych i jednostki przeliczeniowe bydła z Zestawienia wydanych decyzji rata I + rata II.(...)

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str.31-42, 61-63]

Ponadto w złożonym wniosku w **poz. 6** pn. *Łączna kwota limitu zwrotu podatku przysługującego producentom rolnym będącym w posiadaniu lub współposiadaniu użytków rolnych* wpisano kwotę 551 529,81 zł, która wynika z odjętej kwoty wypłaconego zwrotu 892 254,93 zł (I rata) od rocznego limitu zwrotu podatku z **poz. 5**. Natomiast z wydruku pn.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.

⁸ Wniosek o przekazanie gminie dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę.

⁹ Dz. U. 2013 r., poz. 1339 z późn. zm.

¹⁰ Wydruk z programu XXX.

¹¹ Kwota rocznego limitu zwrotu podatku w wysokości 1 004 577,10 zł wskazana we wniosku wynika z zaokrąglenia programu XXX, w którym naliczany jest zwrot podatku akcyzowego dla rolników. Stosowne wyjaśnienie złożył Wójt 13 września 2022 r. znak: Fn.3123.16.28.2022 do Wojewody Opolskiego, które znajduje się w aktach kontroli.

Zestawienie wydanych decyzji zwrotu podatku akcyzowego rata I + rata II wynika, że kwota wypłaconego zwrotu podatku producentom rolnym w I terminie, którzy złożyli wniosek powtórnie w II terminie to 532 156,74 zł i tę kwotę należało odjąć od poz. 5.

Nr pozycji wniosku	Jest /zł/	Winno być /zł/
nr pozycji 5.	1 443 784,74	1 004 577,10
nr pozycji 6.	551 529,81	472 420,36

Wyjaśnienie w tej sprawie złożył Wójt podając: (...) *Przyczyną wpisania kwoty 551 529,81 zł w pozycji 6 złożonego wniosku jest zła interpretacja rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę. Od nieprawidłowo ustalonego limitu z punktu 5 odjęto całą kwotę zwrotu z I terminu bez wyodrębnienia osób składających wnioski zarówno w I jak i II terminie.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 43-58, 63]

Kontrolująca stwierdziła, że w związku z wykazaniem danych niewynikających z dokumentów źródłowych we wniosku w II terminie, sporządzono:

- okresowe sprawozdanie rzeczowo-finansowe (zał. 2),
- okresowe rozliczenie z dotacji celowej (zał. nr 1),

również z nieprawidłowymi danymi, co zostało opisane w pkt. 4 niniejszego dokumentu.

W badanym okresie Wójt wnioskował o dotację w kwocie ogółem 1 310 335,90 zł, z tego:

- w pierwszym terminie w wysokości 892 254,93 zł na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego i 17 845,10 zł na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego,
- w drugim terminie odpowiednio 392 388,11 zł i 7 847,76 zł.

Na podstawie pism z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego nr FB.I.3111.1.42.2022.JF z 20 kwietnia 2022 r. oraz FB.I.3111.1.42.MN z 10 października 2022 r. w sprawie zwiększenia planu dotacji na wypłatę zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, dokonano zmiany planu dochodów i wydatków bieżących budżetu w dziale 010. Zestawienie dot. planu dochodów i wydatków dołączono do akt kontroli.

W 2022 r. Wojewoda Opolski przekazał Gminie dotację celową w dwóch transzach wysokości ogółem 1 310 335,90 zł. Otrzymane środki dotacji celowej zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej.

[Akta kontroli str. 64]

3. Rozliczenie dotacji przeznaczonej na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego.

Z przedłożonej ewidencji księgowej konta 130-1-2-5 Rachunek bieżący jednostki budżetu 01095 ustalono, że na wypłatę producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego (§ 4430 Różne opłaty i składki) wykorzystano środki w kwocie 1 284 643,04 zł, natomiast na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego wykorzystano środki w wysokości 25 692,86 zł, które zostały ustalone zgodnie z przepisem art. 8 ust. 5 ustawy (tj. w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji celowej wypłaconej gminie).

Realizując zadania określone przepisem art. 5 ust. 1 ustawy, Wójt wydał 592 decyzje administracyjne przyznające producentom rolnym zwrot podatku akcyzowego, na łączną kwotę 1 284 643,04 zł, z tego za okres rozliczeniowy:

- od 1 sierpnia 2021 r. do 31 stycznia 2022 r. – 892 254,93 zł,
- od 1 lutego 2022 r. do 31 lipca 2022 r. – 392 388,11 zł.

3.1. Prawidłowość ustalania kwot, terminowość wydawania decyzji i zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym.

Z ustalonego przez kontrolujące na 2022 r. limitu zwrotu podatku akcyzowego w wysokości 1 444 009,98 zł¹² wykorzystano środki w wysokości 1 284 643,04 zł tj. 88,97%.

Na podstawie spisu spraw prowadzonego w Urzędzie Gminy ustalono, że w 2022 r. producenci rolni posiadający grunty na terenie Gminy złożyli 592 wnioski o zwrot podatku akcyzowego w dwóch terminach, wynikających z przepisu art. 6 ust. 1 ustawy, tj.

w okresach:

- od 1 lutego do 28 lutego 2022 r. - 318 wniosków,
- od 1 sierpnia do 31 sierpnia 2022 r. - 274 wniosków.

Wójt oświadczył, że (...) w 2022 r. nie zostały wydane decyzje uchylające w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej lub zmieniające limit.

[Akta kontroli str. 65]

Ustalono, że weryfikacja powierzchni użytków rolnych wykazanych we wnioskach polegała na jej porównaniu z danymi zawartymi w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostę Kędzierzyńsko-Kozielskiego.

Ponadto stwierdzono, że producenci rolni wykazywali dzierżawy. W tej sprawie Wójt wyjaśnił, że (...) *Powierzchnie użytków rolnych, które stanowią dzierżawę niewykazaną w ewidencji gruntów i budynków, a zadeklarowaną przez rolnika w oświadczeniu o powierzchni użytków rolnych, weryfikowane są przez upoważnionych pracowników w następujący sposób: wnioskodawca do wniosku załącza oświadczenie pod odpowiedzialnością karną, w którym oświadcza, że jest posiadaczem zależnym gruntów oraz, że właściciel tych gruntów wyraził zgodę na skorzystanie przez dzierżawcę ze zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Dodatkowo prowadzony jest rejestr dzierżaw, na podstawie którego weryfikowane jest czy właściciel bądź inny producent rolny nie wykazał przedmiotowej działki we wniosku o zwrot podatku akcyzowego.*

[Akta kontroli str. 65]

3.2. Badana próba wniosków złożonych przez producentów rolnych.

Na podstawie 53 losowo wybranych wniosków (8,95 % ogółu wniosków) złożonych przez producentów rolnych w dwóch terminach 2022 r. zawierających 53 decyzje wydane przez Wójta, stanowiących podstawę wypłaty w 2022 r. zwrotu podatku akcyzowego na łączną kwotę 447 015,86 zł (34,80 % ogółu wypłaconych środków w ramach § 4430) stwierdzono, że:

- wnioski zostały złożone w terminach określonych w art. 6 ust. 1 ustawy, spełniały wymogi formalne wskazane art. 6 ust. 2 ustawy,
- 53 wnioski zostały złożone na wzorze określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej¹³,

¹² W rocznym sprawozdaniu rzeczowo-finansowym (zał. nr 4) oraz rocznym rozliczeniu dotacji celowej (zał. nr 3) wykazano łączną kwotę rocznego limitu zwrotu podatku akcyzowego kwotę 1 443 784,74 zł. Sprawę opisano w pkt. 4 niniejszego dokumentu.

¹³ Dz. U. 2018 r., poz. 2466.

- do wniosków załączono faktury VAT albo ich kopie (337 sztuk), stanowiące dowód zakupu oleju napędowego w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku, zgodnie z wymogiem art. 6 ust. 3 ustawy,
- dołączone do wniosków faktury VAT zawierały adnotację o treści: „przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego”,
- badane wnioski zostały złożone przez producentów rolnych, o których mowa w art. 3 ustawy na użytki rolne wykorzystywane do produkcji rolnej,
- 53 wystawione przez organ decyzje zawierały prawidłowo naliczony limit zwrotu podatku akcyzowego na dany rok i kwotę zwrotu podatku akcyzowego producentowi rolnemu oraz kwotę części limitu pozostałą do wykorzystania w danym roku, zgodnie z wymogami art. 5 ust. 3 ustawy,
- wszystkie decyzje zostały wydane w terminie do 30 dni od dnia złożenia wniosku o zwrot podatku przez producenta rolnego, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy,
- zwroty podatku akcyzowego wypłacane były na rachunek bankowy wskazany we wniosku w wysokościach ustalonych w wydanych decyzjach oraz terminach określonych w art. 7 ust. 1 i 2 ustawy.

[Akta kontroli str. 66 - 67]

W badanej próbie stwierdzono uchybienie polegające na wskazaniu w oświadczeniu, dot. posiadania użytków rolnych na podstawie ustnej umowy dzierżawy, podpisanym 23 lutego 2022 r. przez XXX (dołączonym do wniosku złożonego do Gminy 24 lutego 2022 r.) m.in. nr działki 1339 o powierzchni 0,1320 ha, której właścicielem jest Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, natomiast powinna zostać wskazana działka nr 1399 należąca do Agencji Nieruchomości Rolnych.

Wójt wyjaśnił, że: W oświadczeniu dotyczącym posiadania użytków rolnych wnioskodawca omyłkowo wpisał nieprawidłowy numer działki, powinno być 1399. Przyczyną uchybienia jest błąd pisarski. Oczywista omyłka nie ma wpływu na prawidłowe ustalenie powierzchni użytków rolnych. Rozbieżność w nazwach właściciela działek nr 1400, 1399 i 1411 wynika z przekształcenia od 1 września 2017 r. Agencji Nieruchomości Rolnych w Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. W Ewidencji Gruntów i Budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu nie zaktualizowano nazwy tego podmiotu. Wójt Gminy Pawłowiczki nie posiada uprawnień do zmiany danych zawartych w Ewidencji Gruntów i Budynków.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 74-79, 68-69]

Ponadto ustalono, że w badanej próbie niżej wskazani producenci rolni złożyli po dwa wnioski tj.:

1. Pan XXX, we wniosku przyjętym 23 lutego 2022 r. wykazał współposiadane użytki rolne (10,8646 ha), natomiast we wniosku przyjętym 24 lutego 2022 r. wykazał posiadane użytki rolne (3,4808 ha),
2. Pan XXX, dwa wnioski przyjęte 28 lutego 2022 r. zostały złożone na:
  - a) posiadacza użytków rolnych (36,4313 ha) i współposiadane użytki rolne (2,3915 ha) oraz posiadacza bydła (89,47 DJP),
  - b) współposiadacza użytków rolnych (17,7480 ha).

W związku z zaistniałą sytuacją poproszono Wójta o wyjaśnienie przyjętego trybu postępowania, który wskazał, że: (...) *wnioskodawca, który jest posiadaczem jednocześnie gruntów stanowiących własność, współwłasność z małżonkiem oraz współwłasność z inną osobą, składa odrębny wniosek na grunty stanowiące własność i współwłasność z małżonkiem oraz osobny na współwłasność z inną osobą. Wynika to z wewnętrznych ustaleń stosowanych w Urzędzie Gminy w Pawłowiczkach. Powyższe założenie odpowiada postulatowi przejrzystości i prostocie postępowania administracyjnego.*

Ustawa o zwrocie podatku akcyzowego nie tworzy szczególnych wymogów i obwarowań w przedmiotowym zakresie. Przepisy ustawy nie nakazują łączenia gruntów stanowiących własność i współwłasność z małżonkiem z gruntami stanowiącymi współwłasność z inną osobą, a wręcz w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, ustawodawca zobowiązał do udzielenia pisemnej zgody jedynie współposiadacza nie będącego małżonkiem wnioskodawcy, rozróżniając w ten sposób te dwa rodzaje współposiadania.

Przyjmując założenie, że w jednym wniosku należy ująć wszystkie grunty, w praktyce należy uwzględnić następujące sytuacje:

- pisemna zgoda współposiadacza na składanym przez wnioskodawcę wniosku, odnosi się jedynie do gruntów stanowiących ich współwłasność, natomiast w części nr IV wniosku o zwrot podatku akcyzowego tj. w oświadczeniu o powierzchni użytków rolnych będących we współposiadaniu, ujęte są również grunty stanowiące współwłasność z małżonką. W wyniku tego wnioskodawca zmuszony byłby ujawnić osobie obcej całą powierzchnię gruntów będących w jego posiadaniu, a współwłaściciel byłby zobowiązany do potwierdzenia powierzchni, która nie jest zgodna ze współposiadanymi przez niego gruntami.*
- W przypadku ubiegania się o zwrot podatku akcyzowego przez jednego ze współposiadaczy, do wniosku mogą zostać załączone faktury wystawione na każdego ze współposiadaczy. Aby uniknąć zaliczenia faktur współposiadacza nie będącego małżonkiem, do gruntów stanowiących własność i współwłasność z małżonkiem wnioskodawcy i tak konieczne byłoby rozdzielenie tych gruntów.*
- W przypadku złożenia przez wnioskodawcę dwóch odrębnych wniosków spełniających wymogi formalne, organ nie ma podstawy prawnej do odmowy realizacji prawa do zwrotu podatku akcyzowego, gdyż nie jest to sprzeczne z zapisami ustawy o zwrocie podatku akcyzowego.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte. Podkreślam jednak, że w art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy, ustawodawca wskazał obligatoryjne elementy wniosku o zwrot podatku m.in. pisemną zgodę pozostałych współposiadaczy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy, jeżeli producent rolny jest współposiadaczem gruntów gospodarstwa rolnego. Użyta liczba mnoga wskazuje na obowiązek wykazania wszystkich współposiadaczy, co potwierdza pkt VIII pn. Zgoda współposiadaczy na wypłatę zwrotu podatku, wzoru wniosku określonego w rozporządzeniu w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

[Akta kontroli str. 68-89]

3.3. Koszty poniesione przez Gminę związane z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego.

Na podstawie przedłożonej ewidencji księgowej stwierdzono, że koszty poniesione na obsługę zadania wyniosły 25 692,86 zł, w tym:

- § 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników – 7 330,00 zł,
- § 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne – 1 253,43 zł,
- § 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy – 172,23 zł,
- § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 11 534,93 zł,
- § 4300 Zakup usług pozostałych – 5 402,27 zł.

Kontrolą objęto 100,00 % wydatków związanych z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego poniesionych w ww. paragrafach.

Stwierdzono, że analizowane dowody zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w tym odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), z wyjątkiem dokumentów wewnętrznych - PK.

Dokumenty: PK nr 1250/1, 3010/1, 1194/1, 2976/1 nie zostały sprawdzone i zatwierdzone. Na dokumentach tych podpisała się jedynie osoba sporządzająca. Powyższe działanie narusza art. 20 ust. 2 w powiązaniu z art. 21 ust. 1 pkt 6 i art. 14 ust. 2 ustawy o rachunkowości, według których podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowo stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, które powinny być sprawdzone i zatwierdzone. Również w § 13 ust. 1 Zarządzenia nr 120/62/2020 Wójta Gminy Pawłowiczki z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie obiegu i kontroli dowodów księgowych wskazano, że wszelkie dokumenty stanowiące podstawę zapisów w księgowych rachunkowych powinny być poddane kontroli przed zrealizowaniem i ujęciem w księgach. Wójt wyjaśnił, że: *Przyczyną braku elementów świadczących o Przeprowadzonej kontroli na dowodach wewnętrznych PK było niewłaściwe zrozumienie faktu kontroli tych dokumentów. Uznano bowiem, że fakt kontroli był dokonany na dokumentach, do których było sporządzane PK. (...)*

Wyjaśnienie zostało przyjęte. W trakcie trwania kontroli Wójt Gminy Pawłowiczki wydał Zarządzenie nr 120.40.2023 z dnia 23 listopada 2023 roku, w którym uregulował kwestię dotyczącą kontroli i zatwierdzania dowodów wewnętrznych jakim jest polecenie księgowania.

[Akta kontroli str. 90 - 94]

Kontrolująca stwierdziła, że koszty w wysokości 8 755,66 zł zostały poniesione na wynagrodzenie wraz z pochodnymi (nagrody) dla pracowników prowadzących postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego oraz zajmujących się obsługą finansową, a pozostałe koszty w wysokości 16 937,20 zł dotyczyły zakupu materiałów biurowych, kserokopiarki, niszczarki, tonerów oraz wysyłki decyzji. Szczegółowe rozliczenie poniesionych kosztów ujęto w aktach kontroli.

[Akta kontroli str. 95]

Z analizy dokumentów wynika, że koszty zostały poniesione w pełnej wysokości na zadanie związane z obsługą zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym.

4. Prawidłowość sporządzania i przekazywania sprawozdań oraz rozliczeń z dotacji celowej.

Okresowe i roczne rozliczenia dotacji oraz sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat zwrotu podatku akcyzowego zostały przekazane Wojewodzie Opolskiemu zgodnie ze wzorem wskazanym w § 7 rozporządzenia oraz w terminach określonych w § 6 ust. 1 tego rozporządzenia.

[Akta kontroli str. 96 - 110]

Ustalono, że w związku z wpisaniem we wniosku złożonym do Wojewody Opolskiego w drugim terminie 2022 r. (co zostało opisane w pkt. 2 niniejszego dokumentu) danych niewynikających z wydruku pn. Zestawienie wydanych decyzji Rata II, to również w okresowym sprawozdaniu rzeczowo-finansowym ¹⁴(zał. nr 2) w wierszu nr 3, 4, i 6 wpisano nieprawidłowe wartości, co przedstawia tabela poniżej.

Wyszczególnienie	Wydruk Zestawienie wydanych decyzji II termin (dokument źródłowy)	Sprawozdanie rzeczowo-finansowe za okres od 1.10.2022 r. do 31.10.2022 r.	
powierzchnia użytków rolnych	8 503,8556 ha	nr pozycji 3.	12 058,5569 ha
jednostka przeliczeniowa bydła	1 728,82 szt.	nr pozycji 4.	2 933,58 szt.
limit zwrotu	1 004 577,10 zł	nr pozycji 6.	1 443 784,74 zł

¹⁴ Okresowe sprawozdanie z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej za okres od 1 października 2022 r. do 31 października 2022 r. (zał. nr 2).

Wójt wyjaśnił, że : (...) przyczyną (...) była niewłaściwa interpretacja przepisów. Skutkiem przyjęcia błędnych danych w pozycjach 3, 3a i 5 wniosku o przekazanie gminie dotacji celowej w II terminie jest niepoprawne odzwierciedlenie ich w okresowym sprawozdaniu rzeczowo-finansowym.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód, akta kontroli str. 99,111]

Ponadto, w złożonym okresowym sprawozdaniu rzeczowo-finansowym w poz. 7 pn. Kwota dokonanego zwrotu podatku akcyzowego w poprzednim okresie sprawozdawczym roku, za które jest składane sprawozdanie wykazano kwotę 910 100,03 zł, tj. kwotę dokonanego zwrotu w I terminie, w której uwzględniono 2% na pokrycie kosztów postępowania w sprawie zwrotu podatku (892 254,93 zł i 17 845,10 zł). Natomiast z wydruku pn. Zestawienie wydanych decyzji zwrotu podatku akcyzowego rata I + rata II wynika, że kwota wypłaconego zwrotu podatku producentom rolnym, którzy złożyli wniosek powtórnie wynosi 532 156,74 zł i od limitu z poz. 6 należało odjąć tę kwotę.

Wójt wyjaśnił, że (...) Przyczyną wpisania kwoty 910 100,03 zł w pozycji 7 złożonego sprawozdania jest odjęcie od nieprawidłowo ustalonego limitu w pozycji 6 całej kwoty zwrotu z I terminu bez wyodrębnienia osób składających wnioski zarówno w I jak i II terminie.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód, akta kontroli str. 111]

Kontrolująca stwierdziła, że w konsekwencji wykazania nieprawidłowej kwoty dokonanego zwrotu podatku akcyzowego w pierwszym terminie producentom rolnym składającym wnioski powtórnie w drugim terminie w poz. 7, została zawyżona kwota zwrotu podatku akcyzowego do wykorzystania w okresie, za który jest składane sprawozdanie w ramach rocznego limitu, tzn. jest kwota 533 684,71 zł, a powinna być 472 420,36 zł. W związku z tym niewłaściwa wartość została wykazana:

- we wniosku o przekazanie dotacji dla Gminy Pawłowiczki na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wpłatę z 13 września 2022 r. w wierszu nr 6,
- okresowym sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za okres od 1 października do 31 października 2022 r. w wierszu nr 8,
- okresowym rozliczeniu dotacji celowej z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za okres od 1 października do 31 października 2022 r. w kolumnie nr 2.

Stwierdzono, że nieprawidłowe wykazanie kwot w ww. pozycjach nie wpływają na wartość wypłaconej i rozliczonej dotacji.

[Dowód, akta kontroli str. 29, 99- 100]

Ponadto ustalono, że wydruk z systemu podatkowego pn. Zestawienie wydanych decyzji zwrotu podatku akcyzowego rata I+ rata II, który jest jednym z dokumentów stanowiących podstawę wypełnienia rocznego sprawozdania rzeczowo-finansowego¹⁵, nie ma tożsamy wartości w zakresie wypłaconej kwoty zwrotu podatku akcyzowego w pierwszym terminie, tj.:

¹⁵ Roczne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za rok 2022.

- w zestawieniu wydanych decyzji zwrotu podatku akcyzowego rata I w kolumnie dot. kwoty wypłaconego zwrotu była wartość ogółem 892 254,93 zł, która jest zgodna z prowadzoną ewidencją księgową,
- w zestawieniu wydanych decyzji zwrotu podatku akcyzowego rata I + rata II w kolumnie dot. kwoty wypłaconego zwrotu w pierwszym terminie była wartość ogółem 892 029,69 zł, tj. o 225,24 zł mniej.

W tej sprawie Wójt wyjaśnił, że (...) przyczyną różnicy pomiędzy kwotą wypłaconego zwrotu z wydruku Zestawienie decyzji zwrotu podatku akcyzowego rata I, tj. 892 254,93 zł, a kwotą wynikającą z Zestawienia wydanych decyzji zwrotu podatku akcyzowego rata I + rata II tj. 892 029,69 zł jest błąd programu XXX.

W wyniku tego błędu w Zestawieniu wydanych decyzji rata I + rata II brakuje jednego wnioskodawcy - Pana XXX, który otrzymał zwrot w kwocie 225,24 zł.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód, akta kontroli str. 43-58,112]

Kontrolująca stwierdziła, że w związku z brakiem na wydruku pn. Zestawienie wydanych decyzji zwrotu podatku akcyzowego rata I + rata II jednego wnioskodawcy, to w:

a) rocznym sprawozdaniu rzeczowo-finansowym nieprawidłowo została uzupełniona:

- poz. 3 pn. Łączna powierzchnia użytków rolnych zgłoszona przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego wpisano 12 058,5569 ha, powinno być wpisanych 12 060,6045 ha co w konsekwencji wpłynęło na niewłaściwe ustalenie kwoty rocznego limitu zwrotu podatku akcyzowego, tj.
- poz. 6 pn. Łączna kwota rocznego limitu zwrotu podatku akcyzowego (...) wpisano kwotę 1 443 784,74 zł powinna być wpisana 1 444 009,98 zł.

b) rocznym rozliczeniu dotacji celowej nieprawidłowo została uzupełniona:

- kol. 2 pn. Łączna kwota rocznego limitu zwrotu podatku akcyzowego (...) wpisano wartość 1 443 784,74¹⁶ zł powinna być wpisana 1 444 009,98 zł.

Stwierdzono, że niewłaściwie wyliczone kwoty w ww. pozycjach nie wpływają na wartość wypłaconej i rozliczonej dotacji.

[Akta kontroli str. 102-110]

Sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał roku 2022, zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁷.

[Akta kontroli str. 113-139]

Dane wykazane w rozliczeniach dotacji i sprawozdaniach budżetowych były zgodne z ewidencją księgową prowadzoną w Urzędzie Gminy.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. Ujęcie danych niewynikających z dokumentów źródłowych we wniosku, sprawozdaniu merytorycznym, okresowym i rocznym rozliczeniu dotacji. Przyczyną

¹⁶ Kwota rocznego limitu zwrotu podatku w wysokości 1 443 784,74 zł wskazana w rocznym sprawozdaniu oraz rozliczeniu wynika z zaokrąglenia programu XXX, w którym naliczany jest zwrot podatku akcyzowego dla rolników. Stosowne wyjaśnienie złożył Wójt 6 grudnia 2022 r. znak: Fn.3123.16.33.2022 do Wojewody Opolskiego, które znajduje się w aktach kontroli.

¹⁷ Dz. U. 2022 r., poz. 144 z późn. zm.

nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja rozporządzenia¹⁸ przez Inspektorów ds. wymiaru podatków, błędne wygenerowanie przez program komputerowy danych i nieporównanie ich z zestawieniami, którymi dysponowali pracownicy merytoryczni podczas badania wniosków z pierwszego i drugiego terminu, natomiast skutkiem było naruszenie przepisów rozporządzenia oraz zniekształcenie danych w ww. dokumentach.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: nie wniesiono zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W celu usunięcia nieprawidłowości należy:

1. Podjąć działania mające na celu wykazywanie danych we wniosku, sprawozdaniu merytorycznym, okresowym i rocznym rozliczeniu dotacji, wynikających z dokumentów źródłowych.

W celu usprawnienia funkcjonowania działalności:

2. Zaprzestać praktyki przyjmowania, w jednym terminie, kilku wniosków od jednego producenta rolnego.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Opolski

Monika Jurek

---

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę.